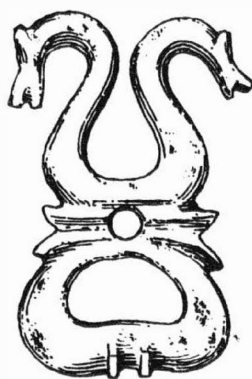

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

Mittelalterliche Grabung im Areal des Klosters von Staré Brno. Die Grabung zielte auf die Erfassung der Lage und Form einer der ältesten sakralen Bauten auf dem Territorium von Brno: der Kirche der Jungfrau Maria, die schriftlich zum erstenmal um das Jahr 1240 belegt ist. Die bisherigen Grabungsergebnisse bestätigen die vorausgesetzte Existenz eines älteren Kirchenbaues in unmittelbarer Nähe der Klosterkirche. Die Grabung erfasste eine frühgotische Bauphase dieses Baues mit Belegen jüngerer Herrichtungen. Das gewonnene keramische Material repräsentiert einen verhältnismässig breiten zeitlichen Horizont mit dem Schwerpunkt in der 2. Hälfte des 15. Jahrhunderts.

ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ SÍDLIŠTĚ V RÝMAŘOVĚ

/okr. Bruntál /

Jaromír Novák, Jiří Karel, Vlastivědný ústav Bruntál

Při doplňujícím odkryvu ploch přilehlých základní výzkumné ploše, prozkoumané v letech 1973 - 1975, jsme provedli sondu 4 x 8 m východně od Vrchlického ulice /ve vzdálenosti 30 m od základní plochy/. Po odstranění zásypů mocnosti 70 cm jsme odkryli objekt č. II. Zjištěná část má délku min. 5 m, šířku 1,9 až 2,3 m a zahloubení jen v severní části 0,27 cm. Východní i západní stěna byla lomená, tvořila výklenky. Zdivo /max. 0,3 m / bylo jednak z dusané hlíny, místy ji nahradila prkna. Stavba sloužila jako hospodářský objekt vesnice vnější kolonizace /III. horizont /.

Pod podložími splachy mocnosti 0,4 m se ve spraších vyrýsoval objekt č. I. I, pozůstatek mírně zahloubené chaty se zaoblenými rohy. Má rozměry 4,4 x 2,7 m, max. zahloubení 0,5 m v severní části, v jižní jen 0,3 m. Původní svah terénu se mírně skláněl k jihu, kde byl asi vybudován vchod do chaty. V severovýchodním rohu bylo pravděpodobně ohniště. Při SZ rohu byly v západní stěně dva svislé kúly o průměru 30 a 38 cm vedle sebe, jejich konce se zahlubovaly 20 cm pod dno objektu. Prostor mezi kúly a vlastním objektem byl zachován, zůstalo zde sprašové žebro. Všechny stěny tvořila pečovaná hlína, ztužená kameny šířky max. 0,3 m /v základech /. Zčásti byly asi stěny proutěné a omazané hlínou. Předpokládáme šikmou střechu, skloněnou k východu.

V podobné superpozici se nacházejí i objekty č. I až IV /1971 /, které jsou však zahloubeny do spraší jen svými spodními částmi, jsou tedy relativně mladší, přesto však přísluší I. horizontu /sídlíště vnitřní kolonizace datované kolem r. 1250 /.

Po opuštění objektu č. I. I bylo jámy využito pro rýžování zlata. Uloženy výplně odpovídají vrstevnatostí a petrografickou povahou odpadům vznikajícím při rýžování zlata. Těmi byla vyplněna jáma rozměrů 3,5 x 2,3 m a max. hloubky 0,7 m, část materiálu tvořilo haldu. Vlastnímu zařízení, plavicímu zařízení /nebo stoupě /, pravděpodobně příslušela kúlová jamka ve vzdálenosti 2,9 m, ve které byl zapuštěn svislý kúl, o nějž se opíral šikmý kúl směřující k odpadové jámě.

Ve výplni objektu /č. I / jsme našli také doklady železářské výroby /zhotovování železné rudy /.

Objekt č. I je datován také do horizontu I. vejčitým hrncem. Má vzhůru vytažený okraj /v = 2,8 cm / a ostře prožlabené hrdlo. Je zdoben na okraji podhrdlí a na max. výduti svazky vodorovných rýh.

Ve hmotě převažuje granulovaná tuha, vně i uvnitř je hnědá engoba. Na části hrnce vznikly typické bradavčité nárůstky druhotným pálením.

Také odpadní mělká jáma /objekt č. LIII / a jamka /č. LIV / se dle výplní a keramického materiálu řadí do I. horizontu /zlomky zásobnic charakterizované nižším kyjovitým okrajem s vysokým obsahem velkých tuhových granul /.

Objekty I. horizontu jsou dnes známy na ploše cca 70 x 30 m a byly zjištěny v počtu patnácti. Celkový rozsah sídlíště však dosud neznáme.

Mittelalterliche Siedlungswüstung in Rýmařov /Bez.

Bruntál /. In der 4 x 8 m breiten Sonde, die östlich der im Jahre 1973-1975 untersuchten Fläche liegt, deckten wir auch dem I. Horizont angehörende Objekte ab /Siedlung der inneren Kolonisation - um das Jahr 1250 /. Die mässig eingetiefte Hütte mit abgerundeten Ecken hat Ausmasse von 4,4 x 2,7 m. In der NW Ecke waren zwei Pfosten nebeneinander /30 und 38 cm /, von dem eigentlichen Objekt durch eine Lössrippe abgeteilt. Der Eingang in die Hütte war auf der Südseite. Die Wände bildeten gestampfter Lehm /max. 0,3 m /. Nach der Hüttenwüstung wurde die Eintiefung als Abfallgrube bei der Goldwäscherei verwendet. Die Objekte datieren: ein eiförmiger Topf mit nach oben gezogenem Rand und scharf durchdeltem Hals sowie Bruchstücke von Vorratsgefäßen.

Objekte des I. Horizontes sind heute auf der Fläche von ca. 70 x 30 m bekannt, es wurden deren fünfzehn festgestellt. Der gesamte Umfang der Siedlung ist bisher nicht bekannt.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné